

3

Aanbieding prinsjesdagstukken door de minister van Financiën

Aanbieding prinsjesdagstukken door de minister van Financiën

Aan de orde is **de aanbieding van de prinsjesdagstukken door de minister van Financiën**.

De voorzitter:

Aan de orde is de aanbieding van de begroting voor het jaar 2026. Ik geef graag het woord aan de minister van Financiën.

Minister Heinen:

Voorzitter. Vorig jaar mocht ik voor het eerst dit koffertje aanbieden. Dat was de start van een nieuw kabinet, met als belangrijkste missies het oplossen van problemen van gewone Nederlanders, het opkomen voor de portemonnee van middeninkomens, het werken aan bestaanszekerheid, het serieus nemen van het migratieprobleem, het investeren in veiligheid en defensie, de ondernemers weer de ruimte geven en het besef terugbrengen dat geld eerst verdiend moet worden voordat je het kunt uitgeven.

Het vertrouwen in het kabinet was groot. Het zal u niet verbazen dat ik het eeuwig zonde vind dat ik hier nu sta namens een demissionair kabinet. Het vertrouwen is gedaald, niet alleen in het kabinet, maar in de hele politiek. Dat moet echt anders. We kunnen niet langer wegllopen van problemen. We moeten het landsbelang vooropzetten.

Want er is wel wat aan de hand in de wereld. Onze welvaart en veiligheid staan onder ongekende druk. Waar vrede decennialang gewoon was, is het al drie jaar lang oorlog op ons continent. We zien dat Rusland NAVO-landen openlijk provoceert. Waar vrije handel en internationale samenwerking ons zo veel hebben gebracht, kiezen landen steeds vaker voor het eigen belang en voor hogere handels-tarieven. We zien juist de Verenigde Staten hier nu in vooroplopen. Waar democratie het leidende voorbeeld was in de wereld, keren autocratische regimes zich hier nu openlijk tegen. We zien China, een land waarvoor westerse waarden, zoals persoonlijke vrijheden, de rechtsstaat, de vrije markt en het individu, van ondergeschikt belang zijn, hierin een leidende rol nemen. Heel eerlijk: dit is niet de wereld waarin ik mijn twee jongens wil laten opgroeien.

We lijken onvoldoende te beseffen wat er op het spel staat, net zoals we onvoldoende beseffen dat we het tij wél kunnen keren. Daarover ben ik optimistisch. Onze uitgangspositie is namelijk goed. Onze economie groeit. Er waren nog nooit zo veel banen. De koopkracht stijgt. De armoede daalt. De staatsschuld is laag. We leven in een van de gelukkigste en meest welvarende landen ter wereld. Ook dat beseffen we te weinig.

Maar ik zie wel drie grote opgaven waaraan we moeten werken om dit zo te houden. Ten eerste, onze veiligheid. Het kabinet heeft fors geïnvesteerd in defensie. We voldoen weer aan de NAVO-norm. Maar er zal meer nodig zijn om Europa in de toekomst veilig te houden. Op de NAVO-top

in Den Haag zijn daarover duidelijke afspraken gemaakt. Een van de grote keuzes die nu voor ons ligt, is hoe we die rekening gaan betalen. In mijn overtuiging is dat niet door de belastingen te verhogen. Het kabinet heeft ook geïnvesteerd in de veiligheid in Nederland zelf, in onze politie, justitie en veiligheidsdiensten. Ook dat moeten we blijven doen, zodat het niet alleen aan onze grenzen maar ook in onze straten veilig blijft. Geen vrouw zou met haar sleutelbos tussen de vingers naar huis moeten lopen. En ook ouders zouden nooit wakker moeten liggen over of hun kind wel veilig thuiskomt.

Dat betekent dat wij ook ... Excuus, voorzitter, ik sla één bladzijde over. Ik wil snel naar het einde toe!

(Hilariteit)

Minister Heinen:

Maar sommige problemen lossen zichzelf op!

Ten tweede, onze economie. Dat is een van de grote uitdagingen. Want onze veiligheid kan niet zonder een sterke economie. Dat begint bij het besef dat de vrije markt de enige weg is naar innovatie en economische groei. Dat betekent een kleinere overheid, het schrappen van regels en het geven van meer ruimte aan de samenleving zelf. We zullen vol moeten inzetten op vrijhandel. We zullen op zoek moeten naar nieuwe handelspartners. We zullen de Europese interne markten verder moeten integreren. Binnen Europa zijn er simpelweg nog te veel handelsbarrières, waardoor we in feite de grootste handelsoorlog met onszelf voeren.

Ook moeten we onze economie blijven verduurzamen, maar wel zonder onze industrie te verliezen. Ook dat vergt moeilijke keuzes.

Ten derde, de portemonnee van de middeninkomens. Als we namelijk niet oppassen, betalen vooral zij de rekening. Wereldwijd nemen tekorten en staatsschulden in rap tempo toe. Ook in Europa leidt dat weer tot nieuwe zorgen. Landen zijn er wel zelf verantwoordelijk voor om hun begroting op orde te brengen. Laat ik duidelijk zijn: Nederland gaat daar niet voor garant staan. Dat betekent ook dat wij onze overheidsfinanciën zelf op orde moeten houden. We staan er nu goed voor, maar we kunnen ons niet rijk rekenen. We zien de uitgaven naar de toekomst toe weer toenemen, dus ook hier zullen we keuzes moeten maken over waar we ons geld aan uitgeven en vooral waar het minder kan. Een euro kan je immers maar één keer uitgeven.

Dit kabinet heeft het afgelopen jaar de eerste stappen gezet in deze richting. Zo zijn lastenverzwaringen die ons vestigingsklimaat zouden schaden, teruggedraaid. Er is lastenverlichting doorgevoerd, juist om koopkracht van middeninkomens weer te vergroten. Er is extra geïnvesteerd in defensie om onze veiligheid te versterken. Er wordt nu hard gewerkt aan strengere asielwetten, aan het verder verduurzamen van onze economie en het borgen van onze voedselzekerheid.

Ook in deze Miljoenennota pakken we een aantal acute problemen aan, vanuit het principe dat we gemaakte afspraken nakomen, dat we zoeken naar breed draagvlak

in de Kamer en dat we een basis leggen voor verdere samenwerking. We voorkomen dat de prijs aan de pomp stijgt. We investeren in regionaal ov en in gevangenissen. We draaien de bezuiniging in de onderwijskansenregeling terug. We schuiven bovendien geen rekeningen door. Voor u ligt een gedekte begroting. Laat ik benadrukken: dat is gelukt zonder slaapfeestjes, schepschotels en achtergebleven afwas op het ministerie van Financiën.

Voorzitter. Als er één land sterker uit de huidige situatie kan komen, dan is het Nederland. Daarvoor zullen we moeten samenwerken. De koning zei het mooi: vanuit het besef dat het gelijk van de een niet direct het ongelijk van de ander is. We zullen moeten kijken waar we elkaar kunnen vinden in het nemen van verantwoordelijkheid en om te doen wat nodig is voor een sterke economie en een mooie toekomst.

Voorzitter, ik bied u hierbij de Miljoenennota aan.

(De Miljoenennota 2026 en het Blauwe Boekje worden door de bode aan de Voorzitter overhandigd.)

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Hartelijk dank, minister van Financiën, voor het aanbieden van de begroting 2026. Zoals besloten gaan wij er morgen over verder praten. Ik sluit dan ook de vergadering van vandaag.